

Dosarul nr. 1ra-410/2022
1-20151710-01-1ra-18032022

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

20 aprilie 2022

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Timofti Vladimir,
Judecători – Țurcan Anatolie și Plămădeală Ghenadie,

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Tăut Dorina, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 22 septembrie 2021, în cauza penală în privința lui

Iusco Sergiu Mihail, născut la xxx, originar din xxx și domiciliat în xxx.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 02.12.2020 – 25.03.2021;

Instanța de apel: 14.04.2021 – 22.09.2021;

Instanța de recurs: 18.03.2022– 20.04.2022.

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 25 martie 2021, *cauza fiind examinată pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală conform art.364¹ Cod de procedură penală*, Iusco Sergiu a fost recunoscut vinovat în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.171 alin.(2) lit. b²) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 5 ani, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

Conform art.90 Cod penal, pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 5 ani, aplicată în privința lui Iusco Sergiu, a fost suspendată condiționat pe un termen de probă de 5 ani.

S-a dispus de a încasa de la Iusco Sergiu în beneficiul statului cheltuielile judiciare în mărime de 4 360,00 lei pentru efectuarea Rapoartelor de constatare tehnico-științifică și Rapoartelor de expertiză judiciară.

2. Pentru a pronunța sentința, prima instanță a constatat că, inculpatul Iusco Sergiu, la data de 17.09.2020, aproximativ la orele 13:30, aflându-se în odaia nr.20

a casei de locuit amplasată pe xxx, ce aparține cu drept de proprietate fostei sale soții Xxx (fiind în divorț cu aceasta din 19.08.1998), având intenția și urmărind scopul satisfacerii poftelor sexuale prin constrângerea fizică și psihică a acesteia, dându-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, prevăzând urmările lor și admitând în mod conștient survenirea acestor urmări, acționând în scopul realizării intenției sale infracționale, urmare a unei confruntări verbale și fizice cu aceasta, contrar voinței părții vătămate Xxx, a constrâns-o fizic pe patul din odaia nominalizată și a întreținut cu aceasta un raport sexual pe cale vaginală.

Astfel, acțiunile lui Iusco Sergiu au fost încadrate în baza art.171 alin.(2) lit. b²) Cod penal: „Violul, adică raportul sexual săvârșit prin constrângere fizică sau psihică a persoanei, săvârșit asupra unui membru de familie”.

3. Nefiind de acord cu sentința primei instanțe, procurorul în Procuratura mun. Chișinău, Oficiul de reprezentare a învinuirii în instanța de judecată Marina Copeciuc a declarat apel, solicitând admiterea acestuia, casarea sentinței în partea ce ține de stabilirea unei categorii prea blânde de pedeapsă penală, cu rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi decizii, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care inculpatului Iusco Sergiu să-i fie numită o pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 5 ani, cu executare în penitenciar de tip semiînchis.

În motivarea cererii de apel, s-au invocat următoarele motive:

- instanța de judecată corect a încadrat acțiunile inculpatului Iusco Sergiu în baza art.171 alin.(2) lit. b²) Cod penal, însă, pedeapsa aplicată inculpatului Iusco Sergiu de către prima instanță este prea blândă, neproportională faptei și pericolului social al infractorului, lipsită de temei juridic și neargumentată;

- instanța nu a ținut cont de scopul pedepsei care primordial trebuie să restabilească echitatea socială și să prevină săvârșirea de noi infracțiuni atât din partea condamnatului cât și a altor persoane. Aplicarea pedepsei sub formă de închisoare cu suspendarea condiționată a executării pedepsei, va duce la încurajarea pe viitor a săvârșirii infracțiunilor similare și de către alte persoane;

- prima instanță a omis să aprecieze că, conform materialelor cauzei penale, inculpatul Iusco Sergiu, a fost deja supus răspunderii penale pentru comiterea unor infracțiuni prevăzute de Codul penal, fiindu-i stabilite inclusiv pedepse sub formă de amendă și sub formă de închisoare, executarea căreia conform art.90 Cod penal s-a suspendat condiționat pe un termen de probă, ceea ce relevă faptul că inculpatul nu s-a corectat și a continuat activitatea sa criminală;

- pedeapsa cu suspendarea condiționată a executării pedepsei, numai îl va favoriza pe inculpat să săvârșească pe viitor acțiuni similare, iar de către alte persoane va fi apreciată ca o atitudine tolerantă din partea statului a comportamentului prejudiciabil și va diminua încrederea societății în eficacitatea și

echitatea sistemului de justiție. Trebuie de menționat, că aplicarea unei asemenea categorii de pedeapsă, în speță, nu creează inculpatului careva incomodități și doar îl instigă pe acesta de a mai comite infracțiuni, doar pe viitor să fie mai prudent și să nu comită „greșelile” care le-a comis și datorită cărora acțiunile acestuia au fost deconspirate;

- în conformitate cu prevederile art.61 alin.(2) Cod penal, pedeapsa are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnatului, cât și a altor persoane. Astfel, acuzarea consideră că pedeapsa stabilită inculpatului este prea blândă și face parte din categoria celei mai ușoare pedepse prevăzute de Codul penal, contrar prevederilor art.61 din Codul penal, nu-și va atinge scopul de corectare a condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea lui cât și din partea altor persoane. De caz, scopul educativ și preventiv al pedepsei aplicate în privința lui Iusco Sergiu nu poate fi atins decât prin aplicarea unei pedepse cu închisoarea, doar această pedeapsă putând avea scopul educativ menit asupra acestuia;

- pedeapsa aplicată lui Iusco Sergiu de către instanța de judecată este prea blândă, datorită pericolului social sporit al infracțiunii comise de către inculpat, comportamentului și personalității acestuia care anterior a fost atras la răspundere penală, și anume: a) prin Sentința Judecătorei sect. Botanica mun. Chișinău din 28.10.1986 a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art.182 alin.(2) Cod penal MCCP, fiindu-i stabilită o pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 2 (doi) ani, executarea pedepsei fiind suspendată condiționat pe un termen de probă de 1 (unu) an; b) prin Sentința Judecătorei sect. Rîșcani mun. Chișinău din 05.11.2001 a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art.225/5 alin.(1) Cod penal, fiindu-i stabilită o pedeapsă sub formă de amendă. Ulterior, în perioada 2009-2010, pe numele inculpatului au fost intentate și alte cauze penale incriminându-i-se comiterea infracțiunilor prevăzute de art.186, 187 Cod penal, în baza art.285 alin.(2) pct. 1) procesul penal fiind clasat pe motiv că plângerea a fost retrasă de partea vătămată. Totodată, pe numele acestuia, conform cazierului contravențional anexat la materialele cauzei, au fost întocmite zeci de procese contravenționale, fapt ce denotă caracterul violent, agresiv și social-periculos al numitului.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 22 septembrie 2021, s-a respins, ca nefondat, apelul declarat de procuror, cu menținerea sentinței.

4.1 Pentru a decide astfel, instanța de apel a constatat că, prima instanță a respectat normele procesuale, a verificat complet, sub toate aspectele și în mod obiectiv circumstanțele cauzei și a dat probelor administrate în faza de urmărire

penală, acceptate de inculpat, o apreciere legală din punct de vedere al pertinentei, concludenții, utilității și veridicității lor, iar toate în ansamblu din punct de vedere al coroborării lor, corect ajungând la concluzia privind vinovăția inculpatului Iusco Sergiu în săvârșirea infracțiunii, prevăzute de art.171 alin.(2) lit. b²) Cod penal.

Instanța de apel a reținut că, sentința se contestă de către acuzatorul de stat în partea stabilirii pedepsei, temeiuri pentru a interveni în sentință din oficiu, conform art.409 alin.(2) Cod de procedură penală cu privire la încadrarea juridică, lipsesc.

4.2. La stabilirea modului, măsurii, categoriei și termenului pedepsei, instanța de apel a ținut cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, care este supus răspunderii penale, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acesteia.

Instanța de apel a reținut drept circumstanțe care atenuează răspunderea inculpatului Iusco Sergiu, conform art.76 Cod penal - recunoașterea vinovăției, iar drept circumstanțe ce agravează vina inculpatului Iusco Sergiu, conform art.77 Cod penal - nu au fost stabilite.

Instanța de apel a reiterat prevederile art.364¹ alin.(8) Cod de procedură penală, inculpatul care a recunoscut săvârșirea faptelor indicate în rechizitoriu și a solicitat ca judecata să se facă pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală beneficiază de reducere cu o treime a limitelor de pedeapsă prevăzute de lege în cazul pedepsei cu închisoare, cu muncă neremunerată în folosul comunității și de reducerea cu o pătrime a limitelor de pedeapsă prevăzute de lege în cazul pedepsei cu amendă.

În virtutea circumstanțelor sus-menționate și luând în considerație gravitatea infracțiunii săvârșite și faptul că inculpatul Iusco Sergiu nu are antecedente penale, la evidența medicului narcolog și medicului psihiatru nu se află, partea vătămată la iertat, instanța de judecată a ajuns la concluzia că corectarea acestuia este posibilă prin aplicarea unei pedepse sub formă de închisoare.

Așadar, reieșind din norma legală citată supra și având în vedere personalitatea inculpatului Iusco Sergiu, care și-a recunoscut vinovăția și se căiește sincer de cele comise, instanța de apel a considerat că pedeapsa ce urmează a fi aplicată nu reprezintă o represiune excesivă ci se justifică atât pentru reeducarea inculpatului, cât și pentru menținerea ordinii de drept, în conformitate cu scopul preventiv sancționator al pedepsei, așa cum este enunțat în Codul penal.

Astfel, instanța de apel a concluzionat, că în temeiul art.61 Cod penal care are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnatului, cât și a altor persoane, va fi eficientă aplicarea inculpatului unei pedepse sub formă de

închisoare însă cu suspendarea executării pe un termen de probă.

5. Decizia instanței de apel, este atacată cu recurs ordinar de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Tăut Dorina, indicând temeiul prevăzut la art.427 alin.(1) pct. 10) Cod de procedură penală, prin care solicită casarea deciziei în partea stabilirii pedepsei, cu dispunerea rejudecării cauzei.

În motivarea cerințelor sale, acuzarea indică că la aplicarea pedepsei inculpatului Iusco Sergiu, pentru infracțiunea comisă instanța de apel nu au acordat deplină eficiență prevederilor art.art.61, 75 Cod penal, incorect a ajuns la concluzia stabilirii unei pedepse non privative de libertate, aplicând institutul suspendării condiționate a executării pedepsei, conform prevederilor art.90 Cod penal.

De asemenea, consideră că, pedeapsa aplicată lui Iusco Sergiu de către instanța de judecată este prea blândă, datorită pericolului social sporit al infracțiunii comise de către inculpat, comportamentului și personalității acestuia care anterior a fost atras la răspundere penală.

Raportînd la aspectele de individualizare a pedepsei, reieșind din cerințele legislației penale, apreciind circumstanțele cauzei penale și a faptei imputate inculpatului acuzarea consideră, că instanța de apel a omis faptul că, Iusco Sergiu anterior fiind în conflict cu Legea și legiuitorul oferindu-i șansa de-a se corija, totuși constată că inculpatul nu a îndreptățit încrederea ce i-a fost acordată, fapt ce denotă că în privința acestuia deja nu mai pot fi folosite alte măsuri de constrângere mai blânde, ca închisoarea.

În asemenea circumstanțe acuzarea relevă faptul că, unica și indiscutabila metodă de reeducare și corijare, este condamnarea inculpatului, la pedeapsa reală or, argumentele invocate la adoptarea soluției prin care colegiul penal s-a mizat pe personalitatea inculpatului și faptul că nu are antecedente penale, la medicul narcolog și psihiatru nu se află, partea vătămată la iertat, nu pot substitui rezonanța acestor categorii de infracțiuni pentru care inculpatul a fost diferit justiției și impactul acesteia asupra societății.

Acuzarea consideră concluziile instanței de apel, în partea individualizării pedepsei stabilite inculpatului Iusco Sergiu, greșite și neconforme scopului legii penale și principiului individualizării răspunderii penale și pedepsei penale, fapt ce denotă că decizia adoptată în prezenta cauză penală, la motivarea stabilirii pedepsei contravine normelor enunțate supra, astfel încât inculpatului i-a fost aplicată o pedeapsă individualizată contrar prevederilor legale, eroare de drept care poate fi reparată, doar prin casarea parțială a deciziei.

6. Avocatul Musteață Sergiu în numele inculpatului a depus referință privind opinia sa asupra recursului ordinar declarat, solicitând inadmisibilitatea acestuia, ca fiind vădit neîntemeiat și lipsite de temeiuri legale.

În susținerea poziției formulate, notează că la stabilirea pedepsei inculpatului Iusco Sergiu, instanțele ierarhic inferioare au ținut cont de căința sinceră a inculpatului, de lipsa antecedentelor penale pentru infracțiuni similare, de poziția părții vătămate, de lipsa circumstanțelor agravante.

Totodată, apărarea notează că, inculpatul Iusco Sergiu nu are tendințe de comitere de infracțiuni cu caracter sexual față de persoane terțe, a fost o greșeală a inculpatului în aprecierea relațiilor sale cu partea vătămată, care este fosta soție a acestuia, dar și posibilitatea ultimei de a accepta restabilirea relațiilor familiale.

7. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal conchide că acesta este inadmisibil, fiind vădit neîntemeiat din următoarele considerente.

În speță, se constată că recurentul s-a conformat prevederilor art.422 Cod de procedură penală și a declarat recursul ordinar în termen.

Potrivit dispoziției art.432 alin.(2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, în camera de consiliu, este în drept să decidă inadmisibilitatea acestuia în cazul în care constată că recursul declarat este vădit neîntemeiat.

Conform prevederilor art.424 alin.(2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor stipulate expres de art.427 Cod de procedură penală, care în mod obligatoriu trebuie să fie invocate de recurent. Or, art.427 alin.(1) Cod de procedură penală, prevede că hotărârile instanței de apel pot fi atacate cu recurs ordinar pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel la judecarea cauzei.

La caz, Colegiul penal reține că, recurentul indică în calitate de temei pentru declararea recursului ordinar, prevederile art.427 alin.(1) pct. 10) Cod de procedură penală, în sensul că s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

Verificând legalitatea hotărârii atacate sub aceste aspecte, Colegiul penal reține că, motivul – temeiul de recurs invocat de recurent nu s-a confirmat în instanța de recurs ordinar, argumentând în acest context următoarele.

Astfel, ce ține de temeiul de recurs indicat de recurent, prevăzut de art.427 alin.(1) pct.10) Cod de procedură penală, în sensul că *s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale* și argumentele în susținerea acestui temei, Colegiul penal menționează că sunt declarative, deoarece în urma examinării materialelor cauzei a conținutului deciziei instanței de apel, se constată că instanța de apel în decizia sa corect și-a motivat soluția privind menținerea prevederilor art.90 Cod penal, a ținut cont de prevederile art.61 alin.(2) Cod penal

și totodată a ținut cont și de criteriile de individualizare a pedepsei, prevăzute de art.75 Cod penal, a luat corect în considerare, gravitatea infracțiunii săvârșite.

Colegiul penal conchide că, sunt declarative argumentele recurentului precum că „instanța de apel practic nu a motivat în nici un fel oportunitatea aplicării pedepsei”, instanța de apel a indicat în decizie (f.d.161–171), circumstanțele ce au stat la baza soluției instanței de apel de a aplica prevederile art.90 Cod penal, considerând oportun a reține în privința inculpatului aplicarea suspendării executării pedepsei cu închisoarea, ori izolarea sa de societate nu este o măsură necesară și echitabilă, ținând cont și de faptul că o pedeapsă prea aspră generează apariția unor sentimente de nedreptate, jignire, înrăire și de neîncredere în lege.

În această ordine de idei, Colegiul penal remarcă faptul că, aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal – suspendarea condiționată a executării pedepsei, nu reprezintă o categorie aparte de pedeapsă, ci o măsură oferită persoanei prin lege de a demonstra că poate fi corectată fără a executa real pedeapsa.

Astfel, Colegiul penal conchide că, instanța de apel în decizia sa corect și-a motivat soluția privind menținerea pedepsei stabilite de prima instanță, a ținut cont de prevederile art.art.7, 61, 75 Cod penal, a luat corect în considerare gravitatea infracțiunii săvârșite, recunoașterea vinovăției, căința sinceră, lipsa antecedentelor penale pentru infracțiuni similare, lipsa circumstanțelor agravante, precum și poziția părții vătămate care este fosta soție, motivare pe care Colegiul penal o consideră corectă și o însușește, ce este conform practicii CtEDO, hotărârea Albert vs România din 16.02.2010.

Colegiul penal statuează că, în cadrul condițiilor suspendării, persoana inculpatului interesează sub raportul pericolozității sale, decurgând, în primul rând, din faptă și din împrejurările în care aceasta a fost săvârșită, iar în al doilea rând, din persoana infractorului, care trebuie studiată pentru a se putea constata dacă acesta se poate corecta fără executarea pedepsei.

Totodată, în jurisprudența sa, Curtea Europeană s-a pronunțat în favoarea folosirii măsurilor neprivative de libertate (cauza Varga și alții vs. Ungaria, hotărârea din 10 martie 2015, § 104; cauza Norbert Sikorski v. Polonia, hotărârea din 22 octombrie 2009, §158), statuând că trebuie să se ia în considerare alternativele disponibile detenției, și nu aplicarea automată a pedepsei închisorii (cauza Kyprianou v. Cipru, hotărârea din 15 decembrie 2005, §108).

Astfel, Colegiul penal conchide că, temeiuri de a pune la îndoială veridicitatea argumentelor instanței de apel expuse în decizia sa lipsesc, iar motivarea din decizia acesteia, în virtutea corectitudinii ei și pentru a evita repetări inutile, instanța de recurs ordinar o acceptă și o însușește, fapt ce vine în corespundere cu jurisprudența CtEDO, care în pct.37 a hotărârii sale în cauza Albert vs. România

din 16.02.2010, statuează că art.6 §1 din CEDO, deși obligă instanțele să își motiveze deciziile, acest fapt nu poate fi înțeles ca impunând un răspuns detaliat pentru fiecare argument (Van de Hurk vs Olanda, 19 aprilie 1994, pct. 61), cu toate acestea noțiunea de proces echitabil necesită ca o instanță internă, fie prin însușirea motivelor furnizate de o instanță inferioară, fie prin alt mod, să fi examinat chestiunile esențiale supuse atenției sale.

În consecință, Colegiul penal nu a constatat prezența erorilor de drept invocate de recurent ce ar fi afectat decizia atacată sub aspectele contestate, deoarece soluția adoptată de către instanța de apel este legală și întemeiată, urmând a fi menținută, iar recursul urmează a fi declarat inadmisibil, ca fiind vădit neîntemeiat.

8. În corespundere cu art.432 alin.(1), (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

d e c i d e :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Tăut Dorina, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 22 septembrie 2021, în cauza penală în privința lui *Iusco Sergiu xxx*, deoarece este vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la 19 mai 2022.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecători

Țurcan Anatolie

Plămădeală Ghenadie